

SLOVENSKI NAROD

iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst & Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocnova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Devet žrtev velikega plazu na Storžiču

Včeraj se je na Storžiču utrgal velik plaz in pokopal pod seboj devet mladih smučarjev — Doslej so odkopali samo dva ponesrečenca

Tržič, 30. marca
Tržič z okolico je zagnala globoka zalogost. Po hišah se razlega jok in stok, vzdihujejo in vijejo roke starši, žene, dekleta in otroci. Strašna nesreča, ki se je pripetila včeraj popoldne na severni strani Storžiča pri takozvanih škarjevih peh, je povzročila med ljudmi grozo in obup, saj kaj takega kronika naših planinskih nesreč ne pomni.

SMUČARSKA TEKMA — 9 MRTVIH

Tržiška podružnica SPD je včeraj priredila na severni strani Storžiča smučarske tekme, ki se jih je udeležilo 27 po večini mladih smučarjev. Iz Tržiča so šli že zgodaj zjutraj, okrog pol 11. pa so odšli iz koč pod Storžičem na škarjeve peči. Ko so se vzpenjali v gosjem redu po bregu navzgor in prispeli skoraj že na cilj so okrog 12.45 naenkrat začuli nekaj sto metrov nad seboj grmenje, in bobnenje. V trenutku so se zavedli, da drvi proti njim silen snežni plaz, a bilo je že prepozno. Plaz je pridrvel s silno brzino v širini kakih 20 m naravnost proti vrsti smučarjev, jih zajel in že drvel z njimi vred v globino. Le nekaj jih plaz ni pograbil in potegnil s seboj, vendar je bila večina izven najhujšega pritiska in so se skobacali iz snega že po drsenju par desetih metrov. Ti so se takoj zavedli strašne nesreče svojih tovarišev in so po drugem potu iz višine 1600 m v vsej naglici pohiteli v najbližnjo vas Lom, kjer so jeli razburjeni pripovedovati o katastrofi. V naglici se je zbrala vsa vas, ki je pohitela v breg, kjer se je ustavil plaz. Ljudje so nemudoma pričeli odkopavati zasute smučarje.

PRVI TRILE RANJENCI ODKOPANI

Delali so z vso verno in z združenimi močmi se jim je posrečilo odkopati 15-letnega kolarkega vajenca Slavka Lukana, zatem dijaka Ivana Malija, nato pa še vajenca Mežka. Vsi trije so bili precej na robu zgnetenega snežnega plaz in so bili ranjeni na glavi.

Medtem je prispela vest o strašni katastrofi tudi že v Tržič in so kmalu po 14.30 zatulile v Tržiču tovarniške sirene. Glasovi o nesreči so se z bliskovito naglico razširili nad prebivalstvom in so Tržičani nemudoma organizirali reševalno ekspedicijo po večini iz gasilcev, ki so bili že na mestu že okrog 16. in so pričeli z odkopavanjem.

SNEŽNI PLAZ JE ZDRVEL
700 m GLOBOKO

Reševalci so ugotovili, da je pridrvel plaz s severnega pobočja Storžiča s silno močjo ter odgrmel 700 m v globino. Reševalci so morali postopati pri odkopavanju silno previdno, da bi ne zadeli na enega ali drugega ponesrečenca in bi ga še huje poškodovali. Pri tem pa so morali kopati v sneg zelo globoko tudi do 20 m. Lotili so se plaz po načrto od vseh strani, toda šele do večera se jim je posrečilo odkopati in spraviti izpod snega dva smučarja — mrtva. Bila sta Miha Ovsenek, risar pri tvrdki »Peko« in pa predilniški delavec Rudi Plajbes. Ker je tedaj, — bilo je ob 19. — že nastopala tema, je bilo nadaljnje reševanje snoci onemogočeno. Reševalci so bili v nevarnosti, kajti v dolino so še vedno grmeli plazovi, ter se je kmalu po 15. vdrl v dolino prav tako velik plaz, kakor je bil prej, ki je zajel nesrečne smučarje. Pod snegom so ostali še Kristl Cegnar, zaposlen v tovarni Globočnik, Vinko Šarabon, predilniški delavec, star 30 let in oče treh mladoletnih otrok, dalje Slavko Kostanjevec, ki je usnjarski pomočnik v tovarni »Peko«, Vili Plajbes, ki je brat že odkopanega Rudolfa Plajbesa, Bertil Ahacič, dijak mešanske šole v Tržiču, Vinko Lombar, predilniški delavec doma iz Leš pri Tržiču, ter Jože Mladič, predilniški delavec.

Reševalna ekspedicija je ostala čez noč v kočah nad Lomom, kamor sta prispela takoj v popoldanskih urah tržiška zdravniška dr. Premru in dr. Pance. Nudila sta ranjenecem prvo pomoč. Poleg hujske poškodovanosti Lukana Marija in Mežka so bili ranjeni in lažje poškodovani skoraj vsi tekmovalci, ki so imeli srečo, da jih je plaz vrgel samo v stran. Te poškodovance so po zdravniškem pregledu spravili na njihove domove in leže sedaj v domači oskrbi. Reševalci so na delu danes vse do polnoč, vendar pa o uspehih njihovega prizadevanja zaenkrat niso znane podrobnosti, tudi ne v Tržiču samem, ker je kraj katastrofe oddaljen od mesta kake štiri ure. Starši in svojci ponesrečenecv so že včeraj odšli v Lom in prisostvujejo reševanju ponesrečenih otrok in svojcev.

RESEVALNE EKSPEDICIJE IZ LJUBLJANE, SKOFJE LOKE IN JESENIC

O strahoviti planinski katastrofi je bilo že včeraj popoldne obveščeno tudi osrednje SPD v Ljubljani. SPD na Jesenicah pa tudi vojaška oblast je bila naprošena za pomoč. Vojaška oblast se je takoj odzvala in odredila, da je odhitela na pomoč na kraj katastrofe četa 40. moč Planinskega polka.

pod vodstvom dveh oficirjev, iz Skofje Loke. Ti so se odpeljali davi s prvim vlakom. Ravno tako je odhitela davi na pomoč rešilna ekspedicija SPD z Jesenic, iz Ljubljane pa podjeta z vlakom ob 12. dr. Breclj in g. Hudnik. Tržičani sami so dopoldne organizirali še eno pomožno ekspedicijo, ki je odšla na kraj nesreče dopoldne.

Po najnovejših vesteh, reševalci danes niso imeli še nikakega uspeha. Reševanje je silno oteženo in skoraj onemogočeno zaradi novih plazov, ki se vdirajo v dolino vsak hip. Povrh je teren na kraju katastrofe silno slab in se vedno novim plazom skoraj ni mogoče izogibati, tako da so tudi reševalci sami neprestano v smrtni nevarnosti. Kraj nesreče leži približno še kako urohoda od koč pod Storžičem.

KAJ PRAVI STARTER PRIMOŽIČ

Podrobnosti strašne nesreče je težko kontrolirati, ker se je pripetila v hipu, tako nenadoma, da jo je vsakdo, ki je ostal živ doživel drugače. Najbolje jo je menda še opazoval starter, mizarski pomočnik Gustav Primožič, ki pripoveduje zdravniku dr. Premru:

Prvih 9 tekmovalcev nas je bilo že na startu nad škarjevimi peči, dočim so bili ostali kakih 250 m nižje. Baš tedaj — ura je bila 13.45. — je nekdo spodaj zakričal na ves glas. Ko smo se ozrli je bil plaz katerega bobnenje smo začuli. Isti hip le še nekaj metrov nad nami. Jaz sem odskočil nekam na stran in ostal nepoškodovan, dočim je ostalih 8 plaz pograbil. V tistem hipu sem videl samo Rudja Plajbesa, kako ga je zajel sneg ter ga vrgel v loku čez visoko skalo in nato kakih 60 m čez prepado, kjer je izginil kakor njegov tovariš pod snežnim plazom. Kij je s strašno brzino drvel v dolino. Izmed ostalih stojičih spodaj, pa je plaz ravno v sredini zajel Miho Ovseneka, ki je stal na robu skale.

Kakor pripoveduje dr. Premru, so Ovseneka snoci našli reševalci zakopanega v snegu do pasu z glavo navzgor.

KDO JE ODGOVOREN?

Strašna nesreča pod Storžičem, ki je zahtevala 9 mladih življenj, je seveda zbu-

Pred priznanjem italijanske aneksije Abesinije v DN

Po angleških trditvah bo aneksija Abesinije priznana v Ženevi že na prihodnjem zasedanju Društva narodov

London, 30. marca. w. Tiho priznanje italijanske aneksije Abesinije po Jugoslaviji z zaključitvijo najnovejšega sporazuma z Italijo daje »Daily Telegraph« povod za nmenje, da bodo Anglija in druge članice Društva narodov postavljene pred vprašanje, ali se bo moglo dosedanje stališče Društva narodov glede na položaj v Abesiniji še nadalje vzdrževati. Pri tem opozarja list, da je sedaj tudi abesinska vla-

da, ki se je nastanila v Goreju izginila in da je na drugi strani že večina držav, med njimi tudi Anglija de facto priznala italijansko gospodstvo v Abesiniji. Zato je pričakovati, da bo de jure priznana že na prihodnjem zasedanju skupščine Društva narodov, ki se bo sestala 26. maja. V tem primeru bi se Italija že udeležila zasedanja sveta Društva narodov meseca septembra.

Poljski zunanji minister okraden?

Vlom v hotelsko sobo njegovega spremljevalca

Cannes, 30. marca. w. V soboto ponoči je bil izvršen vlom v hotel, v katerem se je nastanil poljski zunanji minister Beck s svojim spremstvom. Na Beckovo željo so zadevo hranili v tajnosti, vendar pa se je zvedelo, da je nekdo vkomil s pomorenjem ključem v sobo njegovega sobotnika ter jo preiskal, ne da bi kaj odnesel. Domnevajo, da je hotel ukrasti kakšno važno do-

kumento. Soba, v katero je vkomil, se nahaja tik sobe zunanje ministra Becka in obstoja možnost, da se je zmotil. Polcija je izvedla obširno preiskavo, vendar pa manjka za vlomilec vsaka sled.

Pariz, 30. marca. AA. Tukašnje poljsko poslanstvo zanika, da so okradli nekega člana Beckovega spremstva.

Zarota v zaledju Francove vojske

Zarotniki so skušali osvoboditi ujetnike in organizirati vojaško vstajo proti generalu Francu

LONDON, 30. marca. d. Diplomatski urednik lista »Manchester Guardian« poroča o zaroti proti nacionalistični vladi v Burgoesu. Med drugim pravi, da je bila zarota razširjena v mnogih mestih na ozemlju pod nacionalistično upravo in da je bila organizacija zarotnikov najmočnejša v Malagi. Njen cilj je bil osvoboditev jeftinikov in internirancev iz Francovih ječ ter organiziranje vojaške vstaje v zaledju Francove vojske. Kakor vse kaže, je bilo v zaroto zapleteno veliko število oficirjev Francove vojske, odkrila pa jo je nemška vojska služba, ki je bila, kakor poudarja list, organizirana v teh krajih še pred pričetkom državljanske vojne. Doslej so ustrelili nad 18 ljudi, o katerih so menili, da so bili organizatorji zarote.

TANGER, 30. marca. d. Kakor se iz zasedajnega vira doznavja, je bilo po odkritju

zarote na letališču v Tetuanu ustreljenih 30 oficirjev in vojakov. Kolikor se je moglo zvedeti, so vsi skušali organizirati vstajo proti španskim nacionalističnim oblastem.

Republikansko vojno poročilo

Madrid, 30. marca. AA. Snoci je bil objavljen naslednji pregled o položaju na bojiščih:

Na fronti ob Guadalajari so naše čete zavzele še nekaj postojank in si tako utrdile postojanke na levem krilu. Zavzele smo vse kar je doletelo vrhovno poveljstvo. Na drugih frontah ni bilo ničesar posebnega. Iz sovražnih vrst je prešlo k nam 10 beguncev. Naše čete so zopet zaplenile mnogo zelo važnih spisov o delu tujih rednih čet na fronti pri Guadalajari.

Včerajšnji boji

Madrid, 30. marca. d. Včeraj je bilo na raznih španskih frontah živahnije kakor pred velikonočnimi prazniki. Z ene strani Guadarrame, skoro v direktni smeri zapadno od Madrida so republikanci začeli akcijo proti dolini San Rafaela ter so bomo bardi Naval Peral de Pinare, Nadalje so južno od Granade izvršili napad proti mestecu Conjar Orhivi. Končno so na fronti pri Pozblanci republikanci pogнали Francove čete nazaj.

Noben izmed teh bojev ni imel sam po sebi odločilnega pomena. Zanimivi so v toliko, ker posredno potrjujejo trditve iz Francovega tabora, da so postojanke ob Guadalajari in Jarami sedaj tako utrjene, da ne more nobena stranka brez ofenzive večjega slega zlomiti nasprotnika. Značilnost sedanjih ofenziv je v tem, da skušajo vladne čete prenesti boje na nov teren. O pravem obsegu teh bojev bo možna sodba šele čez nekaj dni.

Odbita nacionalistična ofenziva pri Cordobi

Valencia, 30. marca. d. Po poslednjih vesteh iz Andujara glavnega stana vladnih čet na fronti pri Cordobi je nacionalistična ofenziva v odseku pri Pozblanci popolnoma propadla. Nacionalisti so bili poginili v beg s hudimi izgubami in so se morali umakniti na prvotne postojanke. Na umiku so nacionalistične čete, ki so po večini obstojale iz italijanskih prostovoljcev, zasledovala republikanska letala, jih obmetavala z bombami in obstreljevala s strojnimi.

Boji na severu

Bilbao, 30. marca. Tukašnja radijska postaja je objavila ob 1. ponoči naslednje uradno poročilo:

Na fronti pri Guiposzoia je naše topništvo bombardiralo sovražne postojanke. Bombardirali smo tudi postajo El Goiba, poveljstvo nacionalističnih vojakov. Na fronti pri Alavi topniški ogenj še traja. Na fronti proti Burzosa ni ničesar novega.

Na asturski fronti se nam je predal kaplar, ki je pripeljal s seboj 47 topničarjev, mornarjev in falanšistov. Včeraj se je na istem delu bojišča predalo 117 novincev, ki so nam izročili tudi veliko množino orožja. Naše topništvo je razpršilo zbiranje sovražnih čet pri Escampleru. Na bojiščih pri Oviedu je ogenj izstrojnje vse hujsi. Hudo škodo smo napravili nacionalističnemu oddelku, ki brani Bar El Gov. Na bojišču pri Santandru so naše čete napredovale v globino za 5 km in v širino za 3 km.

Iz Francovega tabora

Avila, 30. marca. d. Včeraj je bilo na vseh frontah razmeroma mirno. Sovražnik se je na sporednih frontah pri Madridu, Guadarrami in Escorialu udeleževal s slabim topovskim obstreljevanjem. V odseku pri Guadalajari se je sovražnik tako utrdil, da bi mogla imeti samo akcija širšega obsega in skrbno pripravljena, upanje v nekoliko uspeha. Isto velja tudi za fronto pri Arami.

Obisk italijanskega kralja v Budimpešti

Rim, 30. marca. w. »Giornale d'Italia« poroča iz Budimpešte, da se Madžarska pripravlja za čim slovesnejši sprejem italijanskega kralja Viktorja Emanuela, kraljice Jelene ter princese Marije. Politični krogi poudarjajo pri tem dejstvo, da bo italijanski kraljevski par ob njegovem skorajšnjem obisku v Budimpešti spremljal tudi zunanji minister Ciano, ki bo imel priliko za razgovore z madžarskimi državniki o vseh vprašanjih, kolikor se tičejo Madžarske in Italije.

Iz državne službe

Beograd, 30. marca. AA. Premesčen je velerinarski svetnik v 5. položajni skupini Pavle Kolenc iz Prevalja v Dravograd. Upo kojen je velerinarski inspektor v položajni skupini 4/1 Josip Koch, nameščen pri poslanstvu na Dunaju. — V poštni službi so upokojeni: svetnik dr. Janko Tauzes v položajni skupini IV/2, inspektor Ivan Rukavina v 5. položajni skupini, oba pri poštni direkciji v Zagrebu, in kontrolorka Anka Gradišar v 7. položajni skupini pri pošti v Delnicah. — Napredovala sta strokovna uči, telja Adolf Dolak na drž. srednji tehnični šoli v Ljubljani in v 6. in Viktor Keržan na drž. srednji moški obrtni šoli v Tuzli v 7. položajno skupino.

Vremensko poročilo

po stanju z dne 30. t. m. ob 7. uri zjutraj.
Rateče-Planica: 1. oblačno, mirno, 58 južnega snega na podlagi.
Planica-Slatna: —1. sneži. 75 pršica na 60 podlage, mala skakalnica uporabna.
Vrščica: 350 pršica.
Kranjska gora: —1. barometer stoji mirno. 50 južnega snega na podlagi.
Pokljuka: —6. 90 pršica na 70 podlage.
Zelenika: —2. sneži. 80 pršica na 200 podlage.
Krnječek: —2. 90 pršica na podlagi.
po stanju z dne 30. t. m.
Pesek: oblačno. 170 pršica.
Senjorjev dom: oblačno, 160 pršica.

Politični obzornik

Kri in denar...

V dr. Mačkovem hrvatskem narodnem pokretu so vodilni krogi končno uvideli, da skušajo klerikalci politični položaj na Hrvatskem in v Primorju spretno izrabiti v to, da bi dr. Mačkovo seljačko stranko iztisnili iz njenih pozicij in se sami vsedli na njeno mesto. Zato so začeli prvaki bivše HSS čisto odkrito nastopati proti klerikalcem, pri čemer se prav nič ne boje povedati gospodom iz okolja gospoda Stepina marsikatero ostro, vrezavo in gorko. Zlasti zagrebški poslanec dr. Ziga Scholl je v tem oziru prav energičen in se čisto nič ne ženi reči — »obu bob, popu pa pop«. Te dni je imel dr. Scholl v Zagrebu v gostilni »Branica« na Kapitolu sestanke. V svojem govoru je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih načelih. Tako je bilo, ko je živel v plemenih, tako je tudi bilo, ko je dobil svoje kralje. Narod ni nikdar prepuštil ali prenesel na druge svoje pravice, da bi odločevali o njegovi usodi. V srednjem veku so prišle k nam ustanove, ki so narodu vsilile svojo voljo in ki od naroda zahtevajo samo kri in denar... Koga je s tem zadnji stavkom govori je med drugim poudaril: »Hrvatski narod je bil, ko je prišel v te kraje, organiziran popolnoma po demokratskih nač

Zelen božič — bela velika noč

Za veliko noč smo dobili nepričakovano sneg, ki je napravil mnogo škode

Ljubljana, 30. marca. Kronike takšnih velikonočnih praznikov, kakršni so bili letošnji, najbrž ne bomo imeli tako kmalu prilike pisati. Ta kronika je pa vseeno zelo enostavna. Z enim stavkom bi lahko povedali vse: Danes, ko je vse pobeljeno, je pobeljena tudi velika noč. Lahko se pa tudi sklicujemo na ljudsko modrost, ki je skovala pregovor: Zelen božič, bela velika noč.

Vendar je letošnja velika noč tako presenetila in razočarala ljudi, da ne morejo biti zadovoljni zgolj z ugotovitvijo, da je oba velikonočna praznika snežilo kakor v Sibiriji. Nihče ni bil pripravljen na sneg: ne oboževalci vremenslovne vede, ne spoštovalci ljudske modrosti; najzanimivejši pa je, da snega niso pričakovali niti najbolj navdušeni smučarji.

V SOBOTO SMO SE PRIČAKOVALI LEPO VREME

V petek je bilo prijetno pomladno vreme in ljudje so se veselili lepih praznikov. Mnogi so se že odpravili na počitnice z lepimi načrti. Marsikdo se zanaša na lunine spremembe kot jamstvo lepega ali grdega vremena. Polna luna je bila v soboto in ker se je vreme popravilo v petek, so mnogi mislili, da bo lepo vreme držalo delj časa, manj pa čez praznike. Toda v soboto smo vsi vstali čemurni. Lilo je kakor ob začetku vesoljnega potopa. Ljudje so optimisti. Se vedno so upali, da se bo vreme popravilo. Mislili so, izlilo se bo, pa bo tem lepše vreme v nedeljo. Lilo je ves dan, a se ni izlilo. Kljub vsemu ljudje se niso povsem izgubili velikonočnega razpoloženja. Ne mislimo na tiste, ki so se nedolžno veselili procesij, temveč na vse. Mesto je bilo izredno živahno. V trgovinah je bil naval, zlasti se, ker je marsikdo kupoval iz bojazni pred podražitvijo oblačil in obutve v začetku meseca, saj nas strahuje z bližnjo dragotino po mestu števili lepaki. Mnogi meščani so se tudi pripravljali še vedno na izlete v delikatesnih trgovinah.

NAMESTU VELIKONOČNEGA BOŽIČNEGA RAZPOLOŽENJE

Toda zvečer se je velikonočno razpoloženje sprevrglo v božično. Začelo je snežiti v debelih kosmih. Ob mraku je bilo že vse belo — strehe in ceste. Ljudje so bili tako presenečeni, da niso niti takoj mogli reagirati. Pozneje so pa se smejali snegu kakor dobri aprilski šali. Optimisti so bili zadovoljni, češ, zdaj bo pa lepo vreme, saj prej ne more biti miru, dokler ne zapade sneg. Boste videli, kako lepe praznike bomo imeli! Zadovoljni so bili tudi smučarji, ki se niso odinili iz mesta. Pričakovali smo, da bo sneg skopnel čez noč, saj veste, da pri nas sneg ne obleži: niti pozimi, kaj šele spomladi. Toda velikonočna nedelja je bila vsa bela. Se vedno je snežilo kakor sredi zime. Sneg je bil sicer moker, toda nebo je bilo tako dorečljivo, da bi ne moglo sproti skopneti, čeprav bi vladala tropična vročina. Sicer je pa bilo tudi dovolj hladno. Skratka, začela se je prava zima, kakršno smo pričakovali že več let in smo jo vendar pričakali na samo, veliko noč.

LJUBLJANČANI ODREZANI OD SVETA

Tradicija je, da pristni Ljubljančani ne praznujejo velike noči doma, ampak, da jo praznujejo vsaj na šmarni gori ali kjerkoli v naravi ali pod gostoljubno streho v okolici. V nedeljo so pa žalostni ugotovili, da bodo morali ostati pri najbolj — od nosno najslabši volji — doma, hočeš nočeš. Nobenega upanja ni bilo več, da bi bilo vreme primerno za izlete vsaj v ponedeljek, saj meščani niso mogli niti na sprehod. Le najbolj goreči so mešali brozgo na promenadi in, ker izjema potrjuje pravilo, nekaj junakov je naskočilo šmar-noro. Ne pretiravamo pa, če pravimo, da so bili Ljubljančani v nedeljo v pravem pomenu besede odrezani od sveta. Ne le zato, ker niso mogli na šmarno goro in na cesto, temveč tudi, ker so bili brez časopisa. Ljubljanski listi niso izšli, beograjski pa niso v Ljubljano prispeli. Razen tega pa niso tudi funkcionirali radio aparati. Mesto je bilo namreč brez elektrike, ker je sneg potrgal žice. Samo po sebi se razume, da niso funkcionirali tudi telefonski aparati. Zato so se meščani tolažili v kavarnah z vodo in v kinematografih — seveda ne z limonadami — z operetami. Dobro je bilo obiskano tudi gledališče.

V PONEDELJEK VREMENSKI REŽIM NESPREMENJEN

Včeraj nam je ostalo nebo prav tako naklonjeno, kakor v nedeljo. Snežilo je tako, da nismo verjeli lastnim očem. Iz šale je postala žalostna resnica. Sneg je postal prava prometna ovira. Za sadjarstvo pa pomeni približno prav tako veliko nesrečo, kakor lani oktobra. Neprecenljivo škodo je napravil sneg tudi v gozdovih. Na vse to so gledali meščani včeraj seveda iz svoje perspektive. Morda se je marsikomu zdelo celo večja škoda, da ni mogel praznovati velikonočnega ponedeljka po tradiciji, kakor druge posledice snega, ki jih ni čutil na lastni koži.

V Trbovljah

Trbovlje, 29. marca.

Namestu v splozadanih zelenju smo praznovali praznike vstajenja v pravem zimskem metju. Deževali je začelo že v soboto popoldne, proti večeru pa je prišel naletavati sneg, ki je čez noč pobelil vse dolino, dočim je v hribih debelo zapadel. Sneg je povzročil po cestah in potih pravo brozgo, po okoliških gozdovih in nasadnih in drugim drevm pa velike škodo. Kmetije in tukajšnje planinske okolice ki so prišle izven v dolino, so pripravile veliko škodo je sneg napravil na drevmih v gozdovih in sadovnjakih. Če prišle še mraz, bo škoda še občutnejša. V dolini je bilo v praznikih prav žalostno in dolgočasno. Druzi leta je bilo v gozdovih zlasti na velikonočno nedeljo prav živahno. Letos pa je bilo skoraj vse prazno. Ljudje so ostajali večina doma, saj pa je bila po cestah tudi taka brozga, da niso mogli nikamor. Le klor je hotel mestni obkolo po avtomobilski vozičarstvu, je odšel z doma. Na ta račun je bilo mnogo nevolje tako pred vreme-
nem kakor proti avtomobilizmu.

Sicer so pa bili prazniki brez velike ne-zgod in senzacij, le na velikonočno nedeljo je umrla v neki tukajšnji gostilni neka žena, ki ji je postalo nenadoma slabo in jo je zadela kap. Pravo nevoljo pa so povzročili pri prebivalstvu defekti na elektro-vodih v noči od sobote na nedeljo, ki so bili popravljani šele v nedeljo. Sneg je namreč potrgal mnogo elektro-vodov in celo glavni vod transformatorja zadržne elektrarne, ki oskrbuje z elektriko vse privatne hiše v Trbovljah. Pa tudi na rudniških vodih je povzročil sneg veliko defektov. — Skratka, takih velikonočnih praznikov se ne pomni-mo.

V Celju

Celje, 29. marca.

Po toplem solnčnem dnevu se je vreme v noči na veliko soboto izpreverilo. V soboto dopoldne je deževalo, proti popoldneju pa je začelo vmes snežiti. Popoldne je prišlo snežiti v debelih kosmih. Snežilo je vso noč na nedeljo in v naslednjih tudi; oba praznika. V dolini je zapadlo 20 do 30 cm, na bližnjih hribih pa okrog pol metra snega. Moker, težak sneg je potrgal v okolici in v Savinjski dolini mnogo telefonskih in brzojavnih žic. Ker je sneg potrgal daljnovod velenjske elektrarne, je ostalo Celje v nedeljo od jutra do 14. brez toka. Slabo vreme je onemogočilo velikonočne procesije. Ljudje so o praznikih na večini ostali v mestu in so polni gostilne, kavarne in zlasti oba kinematografa.

V Ptuj

Ptuj, 29. marca.

Veliko noč smo letos praznovali v snegu, tako da je bila bolj podobna božiču nego veliki noči. Ob dneva je neprestano snežilo tako da so bili prazniki pusti in dolgočasni. Ulice so bile prazne, dočim so bile kino predstave izredno dobro obiskane, kakor menda še nikoli ne.

V Mariboru

Maribor, 29. marca.

Letošnji velikonočni prazniki so bili v Mariboru zelo klavni. Vse tri dni je snežilo kakor sredi zime in slabo vreme je mnogim preprečilo načrte. Ljudje so ostali doma, polne so bile gostilne in kavarne ter gledališče in kino. Vse gledališke predstave so bile razprodane, tako tudi predstave v obeh kinopodjetjih. Dober promet so imeli tudi mariborski kavararni. To pa je tudi vsa bilanca letošnjih velikonočnih praznikov v Mariboru.

Tudi v Zagrebu

Kakor pri nas, je tudi na Hrvaškem za velikonočne praznike nenadoma zapadel sneg. V soboto jutraj je bilo že močno oblačno, popoldne je jelo deževati, proti

večeru pa snežiti. Ljudje so zopet vzeli iz omar zimske suknje, ki so jih bili že odložili. Jutro velikonočne nedelje je napočilo v snegu in kakor po Ljubljani so si tudi po Zagrebu ljudje v šali voščili namestu velikonočnih srečne božične prazni-ke. V Zagrebu je sneg kmalu skopnel, ker ga ni zapadlo toliko, kakor pri nas, obležal je samo na Sijemsku, pa je pa ostalo vreme deževno in puho.

Tudi v Zagrebu je navada, da se pokažejo ljudje na velikonočno nedeljo v novih pomladanskih oblekah zlasti ženske. Seveda je morala letos ta modna revija od-pasti. Počakati bo treba do binkošti, če bo takrat vreme ugodno.

Ve drugih krajih

O snegu poročajo tudi iz Varaždina. Tam je začelo snežiti v soboto in snežilo je oba praznika, da je bil tudi Varaždin kakor med božičem. Mesto in vsa okolica sta dobila zimsko odejo. Izostali je morala velika velikonočna procesija, ki jo imajo v Varaždinu že skozi 160 let. V Varaždinu živi vpokojeni bančni uradnik Kamilu Legros, ki se peča z meteorologijo. On pri-poveduje, da je tudi leta 1898 zapadel sneg štiri dni po veliki noči in sicer 16. aprila. Snega je bilo toliko, da je potrgal mnogo telefonskih žic in podrl celo več drogov. Ležal je osem dni. Leta 1912 je zapadel sneg baš za velikonočne praznike. Takrat je bilo že v zelenju, toda zaradi mraza je padlo vse listje. Beli velikonočni praz-niki so bili tudi leta 1915 in leta 1931. Kot redkost omenja Legros, da je lani zapadel sneg že 30. septembra.

Tudi v vsej Podravini je jelo na veli-konočno soboto snežiti in snežilo je tudi čez praznike, obenem je postalo precej hladno, da kopni sneg le počasi. Zgodnje sadje je bilo že v cvetju in bo najbrž uni-čeno. Tudi iz Križevcev poročajo, da so dobili za velikonočni sneg, ki je pa v mestu sproti kopnel. Obležal je le na Kalkanu. Sneg so dobili tudi v Hrvaškem Zagorju, kjer so imeli v soboto prave snežne mete-že. Reka Krapina s pritoki je narasla in poplavlja travnike in polja na obeh bre-govih.

V Dalmaciji pa dež

Tudi v Dalmaciji med prazniki niso imeli lepega vremena tako, da tuji, ki jih je prispelo zlasti mnogo v Dubrovnik in Split, niso prišli na svoj račun. V Dalmaciji je med velikonočnimi prazniki deže-valo in pihal je močan južni veter, tako da je bilo vreme zelo neprijetno. Parnik »Vulcania« je pripeljal v Dubrovnik 395 izletnikov. Vsi so se izkrcali in si ogledali mesto. Toda z izletom niso bili posebno zadovoljni, ker so imeli slabo vreme.

Ljubljana odrezana od ostale države

Ljubljana, 30. marca. Naše mesto je bilo čez praznike in je še danes popolnoma odrezano od drugih krajev države. Južni sneg, ki je naletal na pretrgamo dva dni in tri noči, je pretrgal domače vse telefonske medkrajevne zveze in napravil veliko škodo tudi na lokalnih zvezah v mestu samem. Zgodilo se je isto, kakor lani v začetku novembra, ko je ne-naden snežni meteo povzročil prav tako razdejaje na telefonskem omrežju. Ljubljana je bila včeraj in je še danes popolnoma odrezana od Zagreba in Beo-grada. Z obema mestoma je mogoče go-ovoriti le na edini nepokvarjeni progi pre-ko Maribora, Graza in Budimpešte. Ven-dar so tudi na ta način pogovori otežko-čeni, ker deluje le ena proga, ker so vse ostale pokvarjene. Prav tako je večina Gorenjske odrezane od medkrajevnih tele-fonskih zvez. Deluje edino proga od Ljubljane do Kranja in proti Trzinu, od Kra-nja dalje v smeri proti Jesenicam je pa proga prav tako razdejana. Sneg je po-vzročil veliko razdejaje tudi na ostalih progah, zlasti na zvezi s Trstom in Do-lenjsko, kjer je zapadlo še mnogo več snega kakor v Ljubljani in okolici. Bilo je več primerov, da so bili abonenti sredi razgovora prekinjeni, ker so se žice pre-trgale. Manj škode je sneg napravil na štajerskem, kjer ga je zapadlo manj. Danes je bilo že mnogo prog popravlj-nih. Najhuše je bilo v nedeljo in včeraj,

ko je bila Ljubljana v pravem pomenu be-sede odrezana od sveta. Dopoldne še vedno ni bilo zveze z Beogradom in Zagrebom. Medkrajevne zveze v Sloveniji so pa bile že precej dobre. Tako so bile n. pr. dobre vse zveze med Ljubljano in Gorenjsko. Najslab-še je pa na Dolenjskem kjer so vse zveze slabe. Proti Zidanemu mostu je bila proga do Karbenburga na eni strani, na drugi pa smo imeli zvezo z Mariborom. Grazen in Dunaev, proti Trstu je bila proga slaba, vendar zaradi neke tehnične motnje ne to-liko zaradi pretrganosti žice. Vendar je tudi na Notranjem silno snežilo — saj je zapadlo n. pr. v Logatcu meter snega. Kaj takšne-ga domačini baje še ne pomnijo za ta čas.

Tudi lokalno omrežje je utrpelo znatno škodo in je čez 500 abonentov brez zveze. Poštna direkcija ima dela preko glave in dobiva vsako minuto pozive glede skora-jšnjega popravila. Zaradi prezaoplenosti tehničnega osebja, ki popravlja noč in dan omrežje, se zveze vpostavljuje le po-časno, vendar nam z merodajnega mesta za-gotavljajo, da bodo v lokalnem prometu do konca tedna vse zveze vpostavljene. Znatno počasneje bo pa delo napredovalo na medkrajevnih zvezah, ker so se žice pretrgale na razdaljo več kilometrov in bo treba gotove proge popolnoma obnovi-ti. Poštna uprava naproša abonente da potrpe, ker so vsi v evidenci in bodo zveze vsem popravili.

Na Komni med prazniki

Ljubljana, 30. marca.

Smučar, ki je preživel velikonočne praz-nike na Komni, nam je opisal, kako je sla-bo vreme presenetlo smučarje v planinah ter jim prekrizalo vse račune. Smučarji, ki so se napodili na Komno v soboto, so se oborožili z dežniki. Zadržne ča-se je namreč prišlo v modo, da smučar ne gre na smuko brez dežnika, saj je dežnik pogosto še potrebnejši od smuču. V soboto v dolini ni bilo snega, dočim je v planinah snežilo že od četrta. Tudi do sedla je bilo kopno. Približno na polovici poti pa se je začel sneg. Naši smučarji so prišli na Kom-no ponoči. Dom je bil povsem poln. Naval je bil tolikšen, da so si nekateri morali po-iskati prenočišče v lovski koči.

V nedeljo je silno medlo in bilo je tako meglono, da so si upali na prosto le redki smučarji. Ze prej je zapadlo okrog 3 metro snega, in sicer je bil dober prihod. Toda po-samezniki sploh niso mogli uživati take be-lega blagostoja. Če se smučarjem v takš-nem snegu ni čuda, ako ostaneš v njem. Zato so se nekateri predajali »beli opojno-sti« le v ekupaciji, da so lahko pomagali drug drugemu, ko se jim je udiralo. Pomi-slite samo, da je zapadlo toliko snega, da so zamedeni celo brzojavni drogovci. Večina smučarjev je ostala pod streho. Med njimi je bilo največ Ljubljančanov, a tudi Hrvat-ov je bilo mnogo. Komno so obiskali tudi nekateri Slovenci, ki sicer živijo v drugih banovinah, a so preživeli počitnice v Slo-veniji. Med gosti Komne so tudi trije Bre-činci.

Vreme se v ponedeljek ni izpremenilo in tudi ni bilo več nobenega upanja, da se bo. Smučarji so se začeli pripravljati na povratek. Pričakovali so, da ne bodo imeli

nobelih težav s povratkom ter da bodo ob pravi času ujeli vlak, zato se jim tudi ni posebno mudilo. Nihče tudi ni hotel biti prvi, saj veste, da ni prijetno delati gazi. Zato so začeli odhajati šele popoldne. Veči-na jih je imela veliko prtljago, saj so na-meravali ostati v planinah delj časa, ker za dva dni ni vredno žrtvovati stroškov in tru-da. Lahko si mislite, kakšen križev pot je bil za večino smučarjev, zlasti za Hrvat-e in tuje sploh, ki so bili še posebno obloženi s prtljago, povratek v Bohinjsko Bistrico. Nosačev namreč ni bilo. Pri »Zlatorog« ni bilo sami. Prevoz z avtomobili je bil nemo-goč, saj je zapadlo nad meter snega. Cesta je bila v pravem pomenu besede neprehod-na, ker je niso preostali. Skrajaj vsi smučarji so zaradi tega zamudili vsak. Nekateri so pa tudi verjeli domačinom, da vlak ne pe-lje prej, kakor so jim povedali.

Zato je zavladalo med številnimi gosti lepega bohinjskega kota, ki jim je bil si-čet vedno zelo pri srcu, veliko nerazpolo-ženje. Bani niso mogli najeti pri kmetih, prenočišča so bila vsa prenapolnjena, smu-čarji pa premočeni. Bilo je vse kakor za-kleto. Smučarji so svedeli, da vozniki ba-je niso hoteli spustiti ceste zato, da bi ne smučili tem več. Ker pa cesta ni bila zo-rana, niso mogli voziti niti vozniki. Raz-metam v tujsko prometnem kraju, ki je sicer na glasu v svetu, so se zelo čudili tuji, Slovenci so se pa sramovali nad naj-mi. Takšni nedostatk se ne smejo v bo-dodo več ponavljati, saj nam lahko silno skušajo. Treba bi pa bilo tudi poklicati na odgovor vse, ki so poklicani voditi skrb na napredku tujskega prometa v bohinj-skem kotu.

Kranj dobi pisarno »Putnik«

Kranj, 26. marca. Za povzdig tujskega prometa so v Kra-nju in okolici že ni mnogo storila. Tujec prometno društvo so je omejile volične na propagando, ker za večja čila ni imelo na razpolago denarnih sredstev, podpora javnosti je pa tudi manjša. Največ raz-umevanja je pokazal še bivši občinski od-bor, ki je hotel zgraditi lepo pokopališče, kar so pa preprečile višje ale. Tako je ostal Kranj v pogledu tujskega prometa pri-bližno tam, kjer je bil pred 10. leti. Letos je pa pokazal odbor Tujkega prometnega društva pod vodstvom marjivega predsed-nika g. Peterlina precejšnjo živahnost. Po znanemu večaku Ivanu Selanu je dal na-praviti veliko orientacijsko desko Gorenj-ske, menda edino v Jugoslaviji, za šim tes-nejši kontakt s tujci, prihajajočimi v Kranj pa pripravila odbor ustanovitev »Putnik« ve pisarne.

Kranj ni toliko letovišče, kotlikor je večna izhodna točka za gorenjska letovišča in zdravilišča. Iz tega vidika bo služil »Put-nik« v Kranju vsej Gorenjski. Ker je po-zdravila to misel tudi Zveza za tujski pro-met v Ljubljani je odbor prejšnji teden razpravljal o tem na seji. Za Putnikovo pisarno bo zgrajen nov lichen paviljon, kjer bo visel tudi relief kralja v izloženem oknu bo pa omenjena orientacijska tabla. Naj-idealnejši prostor za paviljon bi bil pri Roosu kraj trafike. Toda tu bo ovinek dr-zavne ceste nekoliko izravnani in paviljon bi stal na tujem svetu. Drugi prostor bi bil med Gorjančevovo hišo in trgovino, kretja pa v parku pred Narodnim domom. Delokrog tujkoprometnega društva bi se lahko zdru-žil s »Putnikom«. O otvoritvi »Putnikove« pisarne je razpravljala tudi občinska upra-va, ki je obljubila svojo pomoč. Sredstva za zgradbo paviljona so v glavnem že zago-tovljena.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek 30. marca: zaprto.
Sreda 31. marca: Med štirimi stenami.
Red Sreda.
Četrtek 1. aprila: Zadnji signal. Red Četrtek.

Petek 2. aprila: zaprto.

Premiera L. Fodorjeve »Mature« bo predvidoma v tekočem tednu. Dejanje te igre ima za snov dogodke na dekliški gimnaziji. V igri obravnava avtor razmerje strogih in dobrih profesorjev napram učen-kam ter daje vpogled v mentaliteto njho-vih vzgojnih nazorov. Delo bo zrežiral g. Ciril Debevec.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek 30. marca: zaprto.
Sreda 31. marca: Ero z onega sveta. Red A. Gostuje gosp. Josip Križaj.
Četrtek 1. aprila: Vesela vdova. Izven.
Cene od 30 Din navzdol.
Petek 2. aprila: zaprto.
Sobota 3. aprila: La Boheme. Red C. Go-stuje gđc. Anita Mezetova.

Gostovanje gosp. Josipa Križaja iz Za-greba. V Gotovčevi operi »Ero z onega sveta« bo gostoval gosp. Križaj v basovski partiji, s katero je žel že na svojem pr-vem gostovanju pri nas najljepši uspeh. Kvalitete tega odličnega umetnika jam-čijo za prvovrsten dogodek. Predstava bo za red A.

Gostovanje sopranistke gđc. Anite Me-zetove. Naša rojkinja gđc. Mezetova, članica beograjske opere bo gostovala v soboto 3. aprila v Puccinijevi operi »La Boheme« v partiji Mimi. Mlada pevka si je stekla v Beogradu mnogo lepih uspe-hov in naše občinstvo bo gotovo z zado-voljstvom pozdravilo njeno gostovanje, ki bo pokazalo njen umetniški napredek. Predstava je za red C.

Poletni abonma, ki se bo odigral pod oznako abonma »Ca ima kot prvo svojo predstavo »La Boheme« z gđc. Mezetovo dne 3. aprila.

Gostovanje onladinskega gledališča iz Zagreba. V nedeljo 4. aprila bodo peli kot matinejo ob pol 11. uri dop. člani onladinskega gledališča (učenci osnovnih šol in gimnazije iz Zagreba) otroško ope-reto »Pekov Miško«, ki so jo zložili ugla-sili in inscenirali trije srednješolci. Vpri-zoritev je imela v Zagrebu velik moralen uspeh, h kateremu so pripomogle izvrstno odigrane vloge. Vloge odraslih igrajo člani zagrebske drame. Cene so znižane.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«

V SISKI — TELEFON 33-87

Na splošno željo ponovimo se danes ob 20. uri

Škrjanček poje, žvrgoli

Martha Eggerth, Hans Soehner

Pride: MALA KATARINA

Vlomilski plen v gozdu

Ljubljana, 30. marca.

Vlomilec, ki so v torek ponoči pose-tili Jagrovo gostilno v St. Vidu, še sedaj niso izsledili in je tudi vprašanje, če jih kaj kmalu bodo. Orožniki so sicer te dni pretaknili vse veliki šentvitski okoliš in pri-jele več postopav, vendar vlomilec ni bilo med njimi. Včeraj pa se je nepriča-kovano našel velik del plena, ki so ga od-nešli lopovi iz Jagrove šrambe. V gozd so odšli dopoldne fantje domačini, ki so imeli s seboj psa. Takoj nad vasio v gozdu je pričel pes nekaj vohati in jo je hitro ubral v stran pod drevo, kamor so mu fantje sledili. Pes je pričel veselo lajati in so fantje na nemalo presenečenje našli v grmičevju dve posodi masti, več suknj ter nekaj ste-klenc žganja in likerja. Vest o najdbi so takoj sporočili Jagru in pa orožnikom. Okodovanemu gostilničarju je bilo vrnje-no nad 50 kg masti, kakih 5 suknj in 2 steklenice žganja, tako da trpi le še kak tisočlet škodo.

Vlomilci težkega tovara niso mogli ta-koj odnesti in so skril plen v gozdu z namenom, da bi ga pozneje spravili na varno. To bi se jim gotovo tudi posrečilo, imeli pa so smolo, da je meso poprjele za-vohal pes.



NASE DAME SO VEDNO ELEGANTNE in negovane. Ob vsakem vremenu je njih izgled enak. Zakaj? One uporabljajo za nego kože CIMEAN hormonsko kremo. Zantevajte tudi vi to odlično kremo. Dobite jo povsod.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 30. marca katoličani: Vi-ktor, Branivoj.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Mladost kraljica.
ZKD: Flavolasa Carmen ob 14.15 v Ma-tici.

Kino Ideal: V žaru pusta.
Kino Sloga: Kočijaževa pesem.
Kino Union: Glas srca.
Kino Siska: Škrjanček poje, žvrgoli: (ob 20.)

Kino Moste: Sinovi pušcave in Kirurg Hospitala St. George.
Udruženje rezervnih oficirjev občni zbor ob 20. v društveni sobi Kongresni trg 1/II.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Ho-čevar, Celovška cesta 62, Gartsus, Moste — Zaloška cesta.

Iz Kamnika

— Zakasnela pošta. Te dni je prispela na kamniško pošto tiskovina, naslovljena na nekoga trgovca, ki je že pred leti umrl. Tiskovino je odposlala neka dunajska tvrd-ka in poštni žig nosi datum 25. avgusta 1915. Skoro 22 let je remalo pismo z Du-naja v Kamnik, ali to je vseeno pošti v čast, kajti v naslovljeno mesto je le pri-šlo, čeprav naslovljenca že davno ni več med živimi.

Iz Škofje Loke

— Potepuhi strašijo ljudi. V Gorajteh so se vgnežili potepuhi, ki strašijo ljudi. Oni dan se je vračal domov delavec Lan-gerholc Franc. Ko je prišel do gozda sta se mahoma prikazali pred njim dve postavi in ga hoteli zadržati. Fant se je seve pre-strašil in je popihal domov, kar so ga nesle noge. Ves upehan je pritekel domov. Eden moških, ki sta hotela Langerholca ujeti, se je za bežičim še zadržal: Bom streljal! Silno neprijetnost je doživela priletna že-nica, Langerholc Marija, doma iz Buklja. Misli so jo napasti, pa tega niso storili, ker je vprav ta čas prišel po poti zidar Miklavčič, ki je s spemil prestrašeno že-nico domov. Orožniki so o pohajatih, ki ne dajo miru obveščeni in jih bodo zaprli.

SPORT

— XII. redni letni občni zbor kolesarske-ga društva »Sava« se je vršil v nedeljo te-den v gostilni pri »Amerikancu« v Ljublja-ni ob veliki udeležbi članstva. Občni zbor je vodil neumorni predsednik g. Batelj ter se uvodoma spomnil prerano umrlega člana bov, Dachs. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da se društvo lepše razvija ter tudi poročilo blaginje g. Lazaria je bilo zadovoljivo. G. Križnar kot revizor izjav-lja, da je društvene knjige pregledal, jih našel v najlepšem redu ter predlaga celokup-nemu odboru absolutorij, kar je bilo sogla-sno sprejeto. Nato so sledile volitve ter je bil soglasno izvoljen sedeči odbor: za pre-dsednika g. Batelj Franc, za odboj pa: Ro-zina Ivan, Lazar Ferdo, Milavec Jernej, Kri-žan Franc, Gregorčič A., Dolenc Janko, Slanič Milko, revizorji: Križnar Ivan, Stul-ler Fraga v razsodišče: Aberšek Vid, Ku-lot Karl, Aharič Luka, Jereb Rudi, Južnič Karol. Pri slednjem razsodišču so se obravnavale nekatere društvene zadeve, končno se je pa vršilo žrebanje za lepa praktična darila.

Z Jesenic

Nov grob. V sredo je v ljubljanski splošni bolnici v 54. letu starosti nenadoma preminil g. Legat Šimen, delavec v to-varni KED na Jesenicah. Pokojnik je bil v tej tovarni zaposlen polnih 31 let. Bil je eden od tistih židarjev, ki so pred deset-letji prišli iz Rožne doline na Koroskem na Jesenice in tu ustvarili temelj židarski stroki. Pokojnik je bil zelo simpatičen mož, predvsem pa dober in navdušen pe-vec. Zahrbna bolnica je že več let glo-dala tega orjaka, dokler mu ni pretrgala niti življenja. Pokopan je bil na veliki pe-tek na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani. Bodi vsemu pevci in dobrotu to, varu ohranjen lep spomin, težko prizade-tim preostlim pa naše globoko sožalje.

POBOLJŠAL SE BO

Ko je Poincaré prvič kandidiral v parla-ment, še ni bil star 26 let. Na volilnem shodu mu je eden izmed volilcev očital mladost.
— Priznam

MATINEJA Z. K. D.

SAMO SE DANES OB 14.15

bo pela MARTA
EGGERTH v
raskošnem opernem
stagerju

Plavolasa Carmen

Film osvajačnega humorja in melodij:
WOLFGANG LIEBENEINER — IDA WUST — LEO SLEZAK
V ELITNEM KINU MATICI

CENE DIN 3.50 IN 5.50

DNEVNE VESTI

— Najvišje italijansko odlikovanje kneza namestnika Pavla. Italijanski kralj Vittorio Emanuele je odlikoval ob sklenitvi politične in trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo Nj. Visočanstvo kneza namestnika Pavla z najvišjim italijanskim redom Presvete Annunziata.

— Minister dr. Kožulj v Mariboru. Včeraj zjutraj je prišel z avtomobilom v Maribor minister javnih del dr. Marko Kožulj. Da pregleda poslovanje tehničnega oddelka. Zanimal se je za stanje državnih cest v okolici Maribora zlasti za cesto Maribor—St. Ilj. Objubil je da bo vlada odobrila potrebne kredite, da se popravi cesta Maribor—Slovenska Bistrica—Ljubljana. Iz Maribora se je vrnil dr. Kožulj v Rogosko Slatino, kjer je na počitnicah.

— Francoski trgovinski minister na ženskovnanjskem potovanju v Dalmaciji. Z avtomobilom se je pripeljal včeraj zjutraj preko Gospiča v ribnik francoski trgovinski minister Paul Bastid s svojo soprogo. Iz Sibenika je nadaljeval pot v Trogir in Split odkoder se vrne s parnikom. Francoski minister je krenil v Dalmacijo na ženskovnanjsko potovanje.

— 15letnica našega Aerokluba. Na velikončno nedeljo so v Beogradu proslavili 15letnico Aerokluba. Svočani akademiji so prisostvovali knez namestnik Pavle kot pred sednik Aerokluba, kraljeva namestnika dr. Stankovič in dr. Perović, predsednik vlade dr. Stojadinović, vojni minister general Maršal ministar Atošević in Janković, minister dvora Antić in tudi druge visoke osebnosti. Govorniki so naglašali vanjo letalstva in potrebo, da se naša država tudi v tem pogledu čim bolj približa drugim naprednim državam. Vojni minister general Maršal je med drugim izjavil, da je vlada ukrenila vse potrebno, da se omogoči razvoj in razmah našega letalstva. Razen povečanja proračuna je dobil vojni minister še pooblastilo, da potem uredbi z zakonsko močjo zagotovi šletni program razvoja našega civilnega letalstva.

KINO SLOGA
Paul Hörbiger
KOČIAZEVA PESEM

Matineja danes ob 14.15 uri

Shirley Temple

ANGEL AERODROMA

MATICA
MLADOST KRALJICE
Jenny Jugo — Friedrich Benfer

UNION
Benjamin Gigli
GLAS SRCA
Geraldina Katnikova.

Predstave ob 16, 19 in 21 ur

— Poseben vlak iz Zagreba v Ljubljano. V nedeljo bo izšel Gradski vlak v Ljubljano pravnostno tekmo za katero pripravila poseben vlak. Če se prijavi vsaj 300 izletnikov, bo poseben vlak vozil vsaj po ne. Vlak bi odšel iz Zagreba v nedeljo ob 8. urah, vrnil bi se na zvečer ob 11.

— Dan pogozdovanja. Ministrstvo za gozdove in rudnike je sklenilo med drugimi ukrepi organizirati tudi dan pogozdovanja. Rdeči križ je ponudil ministrstvu svoje sodelovanje in pomagal bo s svojimi pomladnim pogozdovanjem goščave povod, kjer je potrebno. Vsak član pomladnika bo zasadil po eno drevesce. Pri tem bodo sodelovale tudi banke uprave in šumske direkcije. Kdaj bo dan pogozdovanja ministrstvo še ni določilo.

— Sneg in — zaletel zarod. V loviščih je sedanjost sneg neprijetno zadela mladi zajčji zarod ki si mora iskati zavetja pred mrzlim zimskim vetrovjem in drevjem.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je snežilo v Ljubljani in Zagrebu, deževalo pa v Splitu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 2.4, v Splitu 15, v Zagrebu 4, v Ljubljani 2.0. Iz drugih krajev ni radi prekinitve telefonske zveze poročilo o stanju temperature. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764.8 mm, temperatura je znašala 1.2.

— Mati ustavlja jeto. S katerim so ji hoteli odlopati sina. Na glavnem vstopu poslopja letališča Beograd se je odigrala v soboto pretežajevka tragedija. Iz Dalmacije je prišla nedavno v Beograd švedska Dezi Rangiar Helihus. Njenega 12letnega sinčka Karla sta hotela mati in brat odlopati z letalom na švedsko. Mati je prišla v zadnjem trenutku na beogradsko letališče, kjer je prošla policijo naj ustavi nemško letalo, iz katerega je skočil deček in se vrnil materi v naročje. Za njim je pa takoj izstopil stric, izbral dečka iz materinega objema in ga odvedel nazaj v letalo. Tedaj se je mati onesvestila. Prihiti jo policisti in odvedli vso družino v upravo mesta, kjer je se odredil, naj izroči sinčka materi. Afera je nastala zato, ker je Dezi Helihus zapustila svojega prvega moža višjega častnika na švedskem dvoru Šulea, a katerim je imela hčerko in sinčka ter se poročila z advokatom Helihusom. Proti temu zakonu pa sta protestirala njena mati in starejši brat.

— Smrt pod tramvajem. V Zagrebu se je pripetila v petek težka nesreča. Tramvaj je povzročil 35letnega slepega Ivana Kržaniča, očeta treh otrok. Nesrečno je prišel najbrž pod tramvaj zato ker je bil slep in ga ni videl. Voznik pa menda tudi ni opazil, da ima pred seboj slepega. Kržanič je prišel baš pod kolesa, ki so mu zdrobila obe nogi. Obenem se je pa tako močno pobil po glavi, da je kmalu umrl.

— Tragedija bolnega delavca. Na veliko soboto se je obesil v Novi vasi pri Zagrebu pred skupnim delavskim stanovanjem de-

lavec usnarjen Stjepan Čoha. Zapustil ni nobenega posebnega pisma, znano je pa, da je šel v smrt zaradi bolezni. Svojim tovarišem je večkrat potožil, da ne bo dolgo živel.

— Moževo ljubico zakajla. V vasi Javorine blizu Banjaluke je žena Ostojina Cvetkovića Petra z nožem zaklala Marijo Krnjajič, ki je imela z njenim možem ljubavno razmerje. Petra je zadnje čase večkrat opazila, kako je njen mož odšel v sosedino hišo k Mariji, za njo se pa ni več zmenil. Velikonočno nedeljo zvečer je počakala Marijo v staji, kjer jo je zabolila z velikim nožem, potem se je pa sama prijavila orožnikom.

— Nevarnega tolovaja so prijeli. V nedeljo zvečer so prijeli pri Kučevu blizu Požarevca najkroveljnejšega hajduka Miljutina Bogosavljevića, ki je bil strah in trepet vsega kraja. Drugi kmetije so v strahu pred njim zapuščali svoje domove. V nedeljo je Bogosavljevič poplaval s svojimi pajdaši, med katerimi je bil tudi kmet Pavlovič, ki je zahteval od njega nagrado za svoje zaslugе, hajduku mu je pa odgovoril, da nima denarja, ker zadnje čase ni bilo nobenega večjega roba. Ogorčen Pavlovič je pa pograbil puško in je počen strel Bogosavljevič se je zgrudil ves okrvavljen. Mislil je da ga je ubil, je Pavlovič vrnil puško proč in odhitel na orožniško postajo povedat, da je ubil hajduka, na čigar glavo je razpisalo notranje ministrstvo 50.000 Din nagrade. Bogosavljevič je bil pa samo težje ranjen in posrečilo se mu je umakniti 5 km daleč, predno so prišli orožniki. Orožniki so mu sledili in čim jih je zagledal je začel streljati. Orožniki so odgovorili s strelom in kmalu se je Bogosavljevič ponovno za del zgrudil. Čeprav štirikrat zadet je prišel z orožniki še sam v Kučevo, kjer so ga spravili v bolnico.

— Vlak ga je povozil. V nedeljo zjutraj so našli na železniški progi med Karlovcem in Draganičem mrtvega železničarja Petra Pfeiferja. Povozil ga je spitiški brzovlak. Prvi hip so mislili, da gre za samomor, kmalu se je pa pokazalo, da je postal Pfeifer žrtev svočega poklica. Pregledoval je progo in ker je bil močan veter najbrž ni slišal, da se mu blizu od zadaj vlak.

Iz Ljubljane

— Tramvaj k Sv. Križu. Na programu sedanje občinske uprave je kakor smo brali, tudi izpeljava te po malo železniški družbi že pred leti objavljenega proge. Baje pridejo tu v poštev: 1. Od magistrata do Šarabona in po Jeglič-Martinovi (Smartinski) cesti; 2. od pošte po Tyrševi in Masarykovi cesti s prestopom (priključitvijo) na ozlu Jegličeve ceste dalje in 3. od pošte po Tyrševi cesti in Linhartovi ulici do pokopališča. Promet na eni kot na drugi progi bi pa zahteval vsakega tudi priklonno vozovo. Da bi se promet rentiral, je jasno.

— Iz Trubarjev park povesem preurejen. Ko so sezidali v Trubarjevem parku pravoslavne cerkev, se je pokazala potreba po preureditvi parka. Trubarjev park je bil nedvomno najbolj idilični in mešan so se bali, da ga sploh ne bo več zaradi novega poslopja. Zdaj se bodo lahko prepričali da bo še vabljivejši, preurejen glede na nov položaj, pa tudi primerno obnovljen ter moderniziran. Dela so v glavnem že končana. Park s cerkvijo bo tvoril nedeljivo, arhitektonsko zaključeno celoto.

— Iz Umrlj so v Ljubljani od 19. do 25. marca: Marija Virant, roj. Indihar, vdova Steklara, 81 let, zasebnica. Indof Marijeta, 10 mesecev, hči elektronomerka. Terezija Keržič, roj. Ponikvar, vdova Zupančič, 50 let, žena posestnika, Marija Kavčič, roj. Kozjak, 78 let, delavka tob. tov. v p. Magdale, Ana, 59 let, delavka tob. tov. v p. Franc Rajčević, 78 let, župnik, Vozelj pri Kranju. Jože Klebel, 72 let, natakar, Ivan Malenšek, 76 let, vlakovodja v p. Kranj, Silvester Zalar, 33 mesecev, sin delavca, Nove Jarše Marčič, 88 let, zasebnica. Bole Vladimir, 18 let, dijak, Marija Verhunc, roj. Kozina, 67 let, delavka tob. tov. tovare, Cvetka Stanovnik, 9 mesecev, hči delavca, Tehovnik Franc, 26 let, zidar, Ljondri Franška, roj. Bambič, 75 let, poštelica, Virant Ivan, 78 let, fin. nadkomišar v p. Čik Rudolf, 68 let, višji revident drž. žel. v p. Frančiška Doleš, vd. Brajar, roj. Bernik, 79 let, žena delavca, Dežman Terezija, 23 let, trgovska pomočnica, Julka Janež, 40 let, Oman Ernestina, roj. Ivan, 77 let, učiteljica v p. Ivana Petič, rojena Weiss, 72 let, vdova drž. upokojenka, Janez Lavrič, 45 let, delavec, Rozalija Hirschegger, roj. Perčič, 50 let, žena uradnika, Vevče.

— V ljubljanski bolnici so umrli: Hinko Valenčič, 54 let, prem. nadziralci v p. Olga Schwarz, 30 let, občinska uboga, Kamnik, Peter Setnikar, 26 let, star. delavec, Samotnica, občina Horjul, Pavel Kolesa, 31 let, tinar, Račica, obč. Trebeljevo, Josip Cvrtin, 54 let, občinski ubogi, Ježica, Mahnič Alojz, 44 let, zvan. drž. žel., Jože Medved, 5 let, Svibno, obč. Radeče, Franc Palatinus, 56 let, skladiščnik, Duplica pri Kamniku, Batič, Ivan, profesor v pokolu in mešan, 60 let, Josip Popovič, 44 let, brivski pomočnik, Medvedec, Anton Šramel, 69 let, fin. uradnik v pok. Jožefa Jakov, 67 let, obrtnika posestva, Savinja, obč. Ljubno, Bogoslav Zeti, 24 let, granitar, Grahovo pri Cerklju, Nagloest Franc, 85 let, upravitelj tov. Naglas in Simen Legat, 57 let, delavec, Jesenice.

— Mestno poizavarstvo ljubljanske oporzarja po naročilu kr. banke uprave vse ustanovne uprave, da morajo na osnovi 23. zakona o ustanovah ter 37. pravilnika k temu zakonu odposiljati ustanovni oblasti t. j. kraljeveki banški upravi, odnosno, če se poslovanje ustanove razteza na več banovin ali na več kraljevin, ministrstvu za prosveto skupno z bilanco, letno poročilo o svojem delu in to izloži kazenskih posledic najkasneje do 31. marca vsakega leta. Ustanova, ki jih upravlja javne oblasti pa morajo odposiljati ustanovni oblasti letno poročilo o svojem delu.

— Iz Dovož drv v mesto in cene na trgu. Rukova drva, ki jih dovažajo kmetje v me-

sto in ponujajo od hiše do hiše so po 68 do 72 Din metar, na trgu od 70 do 74 Din. Dovož je pa malenkosten.

— Kdo je papa? To vprašanje sproki lena plesalka Loulou, ki se nenadoma pojavila v Bichonom v bogati rodnosti tovarnarja Fontangresa. Kdo je kriv vseh teh tragedij? Nadebudni sinko, dobehi žena domače hčerke Christiane, uslužni tajnik Augustin ali Fontangres? Kako se razpiše ta voz, boste videli v soboto in nedeljo zvečer ob 20.15 na šentjakobskem odru kjer uprizore izvrstno in zabavno veseligrro »Kdo je papa? (Bichon).

— Iz Umetnostno - zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi ob priliki letnega obecnega zbora v petek, 2. aprila ob 8. uri zvečer v zadnji sobi hotela »Slon« javno predavanje g. dr. Ralka Lotarja o temi: »Razvini in stanje stanje umetnostno-zgodovinske vede v Sloveniji«. Predavanje je aktualno toč sedaj v jubilejnem letu naših vodilnih znanstvenikov dr. Cankarja, dr. Steleta in dr. Moleta. Vabljeni so poleg društvinih članov tudi vsi drugi ki se zanimajo za našo umetnostno zgodovino.

— Iz Seja jugoslovensko-holgarske Lige. Prosim gg. odbornike, da se zanesljivo udeležijo seje danes ob 20 v Narodni tiskarni II. nadstropje na levo. Rastko Pustoslavšek, predsednik.

Iz Celja

— V Celjski bolnici so umrli v nedeljo 31letna služkinja Franja Sumlakova z Vranškega in 30letni dninar Jože Srabotčan iz Loke pri Zusmu, v soboto pa 78letna preuzetkarica Marija Lubejeva iz Straže pri Teharju v Kocenovi ulici šte. 2 je umrla v ponedeljek v starosti 52 let vdova po davčnem uradniku ga. Pavla Sernečeva. Zapuščala hčerko Ljudmilo, soprogo faktorja Mohorjeve tiskarne v Celju g. Krofliča in sina Rudolfa, diaka srednje tehnične šole v Leskovcu. Pogreb bo v sredo ob 16. iz mr. tvašnice na okoliškem pokopališču. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

— Nesreča ne počiva. Na veliko soboto je slomoreznica zgrabila 19letnega dninaria Vinka Bruleza iz St. Petra v Savinjski dolini za desno roko ter mu prerezala prstane in mezinice. Na veliki petek se je 24letni kolar Ivan Lenič iz Razbora pri Dramljah vseknil pri delu v desno nogo in se močno poškodoval. Na Veliko noč se je ponesrečil 27letni dninar Jakob Grabič od Sv. Urbana pri Slivnici. Ko je šel po vodo je tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Maribora

— Mura naplavlja truplo učitelice. To dni je Mura naplavlja pri Srednji Bistrici truplo mlajše ženske. V njej so spoznali učiteljico Dorotejo Školaria, ki je službovala na osnovni šoli na Tišini. Pokojna je že pred dvema mesecema neznanokam izgubila in vs. se slutili, da se ji je nekaj pripetilo. Oblasti so uvedle preiskavo, ki naj ugotovi, ali je postala žrtev nesreče.

— Vlóm v občinski pisarno. Dosele še neizsledeni storilec je vlómil v občinsko pisarno na Veliki in ukradel okoli 3000 Din gotovine. Vlómilec je pustil v uradu sekirjo, ki je last župnišča. Sledove stopnj so našli tudi na vrtu pri kaplaniji.

— Krav prepel na velikonočno nedeljo. V mariborsko bolnico so prepeljali smrtno ranjenega 31letnega delavca Ivana Brgleza iz Spodnjega Radvanja, ki ga je njegov sosed 22letni ključavničar Josip Malek dvakrat zabodel hči srca. Do pretepa je prišlo zaradi zgubljanja Maleja pri kartanju. Stročila so prepeljali v sodne zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Iz Ptujja

— Obdarovanje mestnih revežev. Mestna občina je tudi letos obdarovala za praznične mestne reveže s pecivom, živili in v denarju. Tudi brezposelni so bili deležni raznih dobrot.

— Poštna avtomobilska proga Ptuj-Haloze bo svedčano otvorjena 31. t. m. K otvoritvi so vabljeni zastopniki oblasti, otvoritve pa se bo udeležil po dosežanjih informacijah tudi poštini ravnatelj g. dr. Vagaja iz Ljubljane.

— Nabavljajna zadruža državnih nameščencev je imela te dni občni zbor pred sedmim g. Primca. Iz poročil izhaja, da zadruga zelo dobro deluje v korist svojih članov, ki jih šteje 252. Promet je znašal lani Din 232.444.—, in je bilo čistega dobička Din 131.779.—, od katerega se je razdelilo med člane 33.7%, ostanek pa se je naklaj v rezervni in dobrotvorni fond. Iz dobrotvornega fonda so se razdelile razne podpore društvom, predvsem dijaški kuhinji gmnazije in meščanske šole. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Primc Albert.

— Cigani streljali na orožniško patroljo. V zvezi z velikimi tatvinami, ki so bile izvršene v zadnjem času v ptujskem sre-

MALI OGLASI

Beseda 50 para. davek Din 3.—, beseda 1 Din. davek 3 Din

preklicil

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti: znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

NOVOSTI
lepe vzorce za pumparce, sportne obleke, nudi ceneno Precker, Sv. Petra cesta 14. 2. L.

PREVAJAM
brošure, trgovska pisma, listine, letake, povesti in romane za revije in časopise, iz nemščine, srbohrvaščine, italijanščine in francoščine v lep, pravilni slovenski jezik. Čigljane ponudbe na ogl. odd. »Slov. Naroda« pod »Lep slovenski jezik«.

POUK
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPISNI POUK
(po desetprstnem sistemu). V večerini tečaj (1 do 3 mesece) za začetnike in izveščance. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Vpisovanje danes in jutri od 6. do pol 8. zvečer. Pričetek pouka 2. aprila. Najnižja šolnina; učna ura samo 2 Din. Christofor učni zavod. Domobranska cesta 15. 928

PROUDAM
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

VITAMIN SIR
porcija 6 kom. škat. 6.50 Din,
Oskar Černe, Sv. Petra c. 35
14. h

NAJBOLJSI TRBOVELJSKI premog
brez prahu,
KOKS, SUHA DRVA.
L. POGACNIK
Bohorjeva 5 — Telefon 20—59

IZREDNA PRILJKA
Umetno sušeni parketni odpadki, poceni pri F. VERTACNIKU
Masarykova cesta 23. 17. L.

Makulturni papir
preda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Od 1. aprila
povišanje cen!

Radi novega obdavanja konfekcijsko izdelanih oblek se bodo podražile pri nas izdelane TIVAR obleke od 1. aprila dalje.

Do tega roka nam je še mogoče podajati po nizkih cenah.

Vsled tega si pravočasno zagotovite in nabavite čimprej naše cenene in prvovrstne izdelane obleke.

TIVAR OBLEKE

zu, so orožniki še vedno vršili preiskavo. Veliko ciganov je že zaprtih. Kakor je sedaj ugotovljeno, so cigani nakradili razne blaga v vrednosti okoli Din 200.000.—. Ko se je te dni vračala orožniška patrolja s poizvedovanja v okolici Dornave, je našel v gozdu na cigansko točko, ki je začela bežati in streljati s lovskimi puškami na patroljo. Ker je bila gosta megla in tudi že noč, orožniki niso mogli zasledovati ciganov, ki so v temi pobegnili.

»Sveta Ivana« v mariborskem gledališču

Maribor, 29. marca. Na velikonočno nedeljo je bila v mariborskem gledališču premiera mojstrske drame Bernarda Shawa »Sveta Ivana«. Delo je kronologija zgodovinskih dogodkov za časa bojev med Francozi in Angličani, v katerih je igralo odlično vlogo kmečko junakinja dekle Jeanne d'Arc. Devica Orleanska. Drama je vseskozi zanimivo pisana in je težka preizkušnja tako za režiserja kakor tudi za igralce. Mariborska uprizoritev »Svete Ivice« pomeni v obeh primerih uspeh in jo je šteti med najboljše letošnje dramske predstave.

Režija je bila v rokah g. Jožeta Koviča, ki je spretno porazdelil vloge in pokazal tudi inescenarično zadovoljiv uspeh. Podčrtati je treba bogato dekoracijo, ki je baš pri tej drami pripomogla do tako lepega uspeha, kajti vse slike in epilog so bile inescenarično prepričljive in v precejšnji meri realne. Naslovno vlogo je kreirala naša dramatska prvakinja gdca Elvira Kraljeva. Njena polara in podajanje sta bila verna po določa zgodovinske Jeanne d'Arc tako kot junakinja kakor kot svetnica. V vlogo se je z vso ljubeznijo in umešniškim zanosom tako živela, da je ustvarila pravo mojstrovino, ki je morala prepričati slehernega gledalca. Popolnoma svojevrsten je bil tudi Dauphin, kasnejši francoski kralj Karl VII. g. Eda Verdonika, ki kaže od predstave do predstave lepši napredek. Njegov božalji in neodločni kralj je bil povsem dobro zamisljen in pravilno povdaren. S to vlogo je g. Verdonik pokazal, da zna tudi ustvarjati svoje odseke like in lahko šteje to vlogo med svoje najboljše. Trejta znatna osebnost je bil angleški kaplan Stogumberski, ki ga je podal g. Milan Košič. Vloga ni bila lahka, pa jo je izvedel z vidnim uspehom, kajti njegova igra je bila karakterna in je zahtevala zrelega umetnika. V kaplunu se je odražal niz čustev od zagrizenega patriotizma preko cinčne ver-

ske nestrpnosti in popolnega duševnega zloma, ko zmaga poštenje nad vsami čustvi. Vse te faze je g. Košič res mojstrsko obhvalil in je bil zlasti izbruh obupa v sceni inkvizicije vidno prepričljiv. Zelo dober je bil g. Košič tudi v vlogi oskrbnika. Velik del dejanja se suče tudi okoli osebnosti Richarda Beauchampa, ki je našel v g. Radu Narkstu odličnega interpretanta. Njegov hvaloslovski angleški plemič je bil v vseh odtokih dobro premišljen in efektin podan. Dostojanstven je bil nadalje škof beauvaiski g. Danila Gorinska, prav tak tu di knezoški remski, ki ga je podal gosp. Pavle Kovič. Strogost in hlinjeno pravico ninkvizicije je dobro prikazal g. Peter Malec, dobro se je uveljavil v dvojni vlogi kot stotnik la Hire in državni tožilec kanonik D'Estivet g. Just Košta. Prav plemič Baudricourt je zaživel v Edu Gromu. V ostalih vlogah so se skladno in uspešno prilagodili celoti: Ema Starčeva, Pavel Raabberger, Franjo Blaž, Anton Harstović, Lojze Standerker, Ljudovik Crnobori, Danica Savinova, Danilo Turk, Hugo Florjančič in Franjo Dujec.

Uprizoritev »Svete Ivice« je dosegla v vsakem pogledu lep uspeh in je našla pri občinstvu zelo zadovoljiv odziv. Gledališče je bilo popolnoma zasedeno. Gromki aplavzi so bili nagrada vsem igralcem, ki so se zares potrudili. Prav je tudi, da se daje tudi mlajšim igralcem in pa onim, ki jim doslej ni bila v toliki meri dana možnost uveljavljanja, prilika za razmah in umetniško ustvarjanje. I.G.

Iz Trbovelj

— Zaščitno cepljenje svinj. V mesecu juniju bo brezplačno zaščitno cepljenje svinj proti svinjski rubeleji. Tukašnji živilno-zdravniški sprejema priprave na 15. aprila t. l. Posamezni rudarji naj popijejo reflektant po naslednjih (Zabjavska, Dobrna, Terezija, Kolonija pri Sušniku itd.) ter oddajo lišto v klavnicu do 15. aprila t. l.

— Odstranitev žilnice. Kakor se čuje, nameravajo odstraniti sedanjo žilnico pri rudniškem konzumu, po kateri se prevaža kamen iz cementnega kamnoloma do rudniške ozkotine železnice, namesto te žilnice pa zgraditi tirno dvigalo za prevoz tega kamna. S tem se bo okolica rudniške restavracije in konzuma katero precej kvari selanja naprava žilnice, olupila, pa tudi ropot, ki ga sedaj povzroča padanje kamena iz vozčkov v zvrtačno napravo bo odstranjen.

— Nov prizidek je dal zgraditi tukašnji posestnik in trgovec g. Berger k svoj hiši v Lokah. S prizidekom bo znatno povečana trgovina g. Jermana, ki je v tej hiši.

PRODAM

Beseda 50 par. davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

VITAMIN SIR
porcija 6 kom. škat. 6.50 Din,
Oskar Černe, Sv. Petra c. 35
14. h

NAJBOLJSI TRBOVELJSKI premog
brez prahu,
KOKS, SUHA DRVA.
L. POGACNIK
Bohorjeva 5 — Telefon 20—59

IZREDNA PRILJKA
Umetno sušeni parketni odpadki, poceni pri F. VERTACNIKU
Masarykova cesta 23. 17. L.

Makulturni papir
preda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

PRAZNO SOBO
lepo, veliko in sončno, razgled na Ljubljano, takoj oddam. — Vprašati: Stari trg 28-III levo. 906

SLUŽBE
Beseda 50 par. davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

ABSOLVENT
sred. kmetijske šole išče mesta na večjem privatnem gospodarstvu; posebno vinogradniško sadjarskem. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod značko 570000. 929

Dr. Ljudevit Pivko

Ljubljana, 30. marca. Včeraj je umrl v Mariboru eden naših najzaslužnejših in najuglednejših nacionalnih ter javnih delavcev, prof. dr. Ljudevit Pivko.



Dr. Pivkovo javno delovanje je tako mnogostransko, da ga ni mogoče niti naštet, kaj šele pravilno presoditi v kratkem časopisnem članku. Dr. Pivko je bil mož dejanj. Bil je organizator mariborskega sokolstva, pisec štehtih narodnoobrambenih, pedagoških in zgodovinskih del, idealen vzgojitelj mladine, delavec za okrepitev slovenske vzajemnosti, bil je pa tudi več let poslanec. Največji ugled je pa užival kot organizator znamenite carzanske akcije.

Rodil se je 1880 v Novi vasi pri Ptuj. Maturiral je l. 1900, nakar se je posvetil študiju filozofije, slavistike in germanistike v Pragi in na Dunaju. Pozneje je izpopolnil svoje študije še v Frankfurtu in Berlinu. Promoviral je l. 1905 na Dunaju, nakar je kot prostovoljec odšel vojaški rok v Krakovu. Službo je nastopil v Mariboru kot suplent na gimnaziji. Od l. 1916 ko je začel službovati v Mariboru, je njegovo ime nerazdružljivo zvezano z nacionalnim razvojem Maribora in slovenske štajerske.

Dr. Pivko je ostal zavezanec nacionalist tudi med vojno in veroval je v vstajenje malih slovenskih narodov, vedel je pa tudi, da se je treba za svobodo bojevat. Zato je na turoskem bojišču l. 1917 zasnoval znamenito carzansko akcijo. Prešel je z večjim delom 3. bosanske hercegovske polka in z mnogimi češkimi in slovenskimi častniki na italijansko stran. V Italiji je organiziral edino prostovoljcev, ki so se z uspehom bojevali na raznih frontah proti Avstriji.

Po vojni je dr. Pivkovo vsestransko javno delovanje v Mariboru rodilo nesečno lepših sadov. Dr. Pivko si je pridobil tudi velik ugled kot poslanec. Z dr. Pivkovo smrtjo je pa nastala zlasti največja vrzel v mariborskih sokolskih vrstah. Dr. Pivko je bil ustanovitelj mariborskega sokolskega društva in delj časa tudi starosta mariborske sokolske župe.

Za svoje neumorno in zaslužno delovanje je prejel dr. Pivko več visokih odlikovanj tudi drugih držav.

Dr. Pivko se je moral lani podvreči operaciji, ki jo je dobro prestal, toda zaradi prevelike vestnosti je nastopil službo, ko še ni bil dovolj zdrav. Nastopilo so komplikacije, ki jim je podlegel. Njegova smrt je globoko pretresla vso našo nacionalno javnost. Tolaži nas samo zavest, da bo ostalo večno živo dr. Pivkovo delo, ki mu je zagotovilo trajen spomin in v naši nacionalni zgodovini častno mesto.

Nova izvirna drama

Izvrstna predstava drame „Med štirimi stenami“ je našla navdušeno priznanje

Ljubljana, 30. marca.

Ivo Brnčić, vsaj naši literarni, družini znani esejist Ljubljanskega Zvona, s čigar izjavami in kritičnimi zaključki se strinjajo ali ne, si je v naglem času pridobil ugled duhovitega, pogumnega, čisto smelega, vedno svojiski mislečega in spretnega, stilistično in jezikovno odličnega debaterja.

Nenadoma je stopil pred nas s svojo prvo dramo, in tudi z njo in z njenimi izsledki se lahko strinjajo ali ne. Toda tudi „Med štirimi stenami“ je priložila, da imaš končno o nji isto sodbo kakor o Brnčićevih esejih. Mlad, zelo razveseljen talent, ki šumi in v vre, ki mnogo ve in zna, ima ostre oči in tenek sluh, oster razum, pa tudi občutljivo dušo, ter zato od njega, ko dožori in se umiri, lahko upravičeno pričakujemo zrelih del na ugled naše kritike, drame in morda tudi proze.

Skratka, Ivo Brnčić je takorekoč preko noči postal v naši literaturi ime, ob katerem napeto posluhnemo in se nadejamo najboljšega.

Seveda njegov dramatski prvenec se ne spada k »velikim tekstom« evropskega merila. Sam pravi po svojem Andreju, govorniku lastnih misli in sodb v tej dramo: »Stara pesem o očetih in sinovih. Zares je že stara ta pesem, neštetokrat napisana in na odrih prikazovana. Celo na našem odru smo nedavno gledali Beiserovega »Tiranca«, Galsworthyjevega »Družinskega očeta«, Wildgansove »Dies irae«, Kerleževe »Glembayevce«, Vesničev »Gospodski dom« in morda še kaj nazadnje pa Wernerjevo »Na ledeni plošči« — same drame in tragedije, ki obravnavajo isti razkol med očetmi in sinovi, isto nerazumevanje in iz nerazumevanja med starši in otroki izvirajoče žalostne različnosti a bistveno slični katastrofi in celo s podobnimi značajmi in usodami. Problem je pač star kakor svet polna ga je zgodovina, bolel je, boli in bo bolel avtorje vseh narodov, saj je več in nerednejši Zakaj vočno resnico pove baš Galé stari zakriviljeni pensionist, Andreju, svojemu kritiku: »Vi mladi bi radi svet reformirali, vse ljudi reševali repenčite se, fantazirate, ko pa se pririjete do korita, —

ko postanete sami očete — in se posarate, boste kakor so vsi!»

V se ne dograjani v Ljubljanskem predmestju živi upokojeni državni inšpektor Galé z ženo in tremi otroki. Galetu je zmanjkalo denarja, saj je upal, da mu bodo pri odplačevanju dogov za vilo pomagali tudi otroci. Vse jih je z žrtvami dal izštudirati in tudi vilo bo po njegovi smrti njihova. Pa je prišla kriza dvojne oblike: pokojnikovo so mu reducirali, brezposelnih študentov je na stotine, najstarejši sin Andrej izredno bister, se potepa po svetu in si eksistence ni našel, dasi ima že 28 let, se ukvarja z nekakšnimi prenapetimi »tročarjariji« in je bil za svoje ideale in cilje dvakrat v ječi, a najmlajši sin Pavel, degeneriran in živčno bolan vseučiliščnik, je za študij in delo nesposoben. Edini srednji otrok 25 letna Stana, uradnica brez veselja, prispeva k troškem gospodinjstva.

Razumljivo je, da tarejo pensionista očeta neznozne skrbi za preživljanje in za ohranitev vile. Iz skrbi se je razvil Galé v nervoznega, neznoznega zmerom agresivnega neprestano kričavega in smešnega ščeljivega tirana. Celo zaradi zobotrebev in vžigalce izživa z otroki hruške prepire. Kakor različne zveri v isti kletki se napadajo, ker sovražna tabora, mož in žena na eni, trije otroci na drugi strani, se ne razumeta kakor se nikoli razni rodovi niso in ne bodo razumeli.

Ml, objektivni, zlasti starejši, kakor Galé šestdeset in še več let preživeli gledalci pa razumemo oba tabora in pravimo: oba imata prav, a oba sta hudo pretirana in netolerantna, da celo krivčina. Otdod neprestani konflikti, surovosti ogrožanja dejanskih spopadi in strupene debate. Oče Galé je pozabil, da je bil tudi mlad, vroče kriven, lahkomišeln, celo lopovski, a zdaj kot siter stavec zahteva, da se mu otroci suženjsko pokore in jim prepoveduje vse, čemur se sam v mladosti ni odrekal. Treznost in delo sta mu geslo, solidnost in moralna sta mu stalno na jeziku in vsakomur bi podtaknil največje svinjarje. Bori in stremiljenj otrošnje in še manj mladeniške duše ni nikoli hotel razumeti živi in se

oblači trideset let nazaj ter se ne zanima za kulturo in civilizacijo, križe in težave nove dobe. Mož je resnično »predpotopen« glede svojih otrok, demokratičen in svobodnišeln po svojem jezikanju, a doma napihljen absolutist in v svoji čmerikavi vasezaljubljenosti bolan despot, ki blazno ruši in razbija kar je sam ustvaril. Končno ostane sam z ženo. Toda tudi otroci so bolni, pretirani, krivični. Ako trdi degeneriran Pavel: »Jaz sem od danes, oče pa je od včeraj!« se nasmehe, ko vemo, da je oče dovršil študije na Dunaju in je upokojen državni inšpektor z vilo iz lastnih žuljev. Pa že bolj pritrjujemo služkinji Ančki, ki jo je Pavel zapeljal in jo strahopetno sili, naj si da odpravi zarodek, ko mu prevarano dekelce brusi v obraz: »Čunja! Slabi! Strahopetec! Padla duša!« — Brutalno surov je oče, ki ne spozna v Pavlu nesrečnega brez volje in kriči nanj ko zve za »sramoto« z dekle: »Najbolje, da se ustreliš!« Toda ko se Pavel res ustreli, nam zanj noče biti žal.

Pretiran in krivičen je Andrej, ki gostobesedno razlaga v vseh treh aktih: »Ta človek — (oče!) — razen o svojih službenih zadevah nima pojma o nobeni (!) stvari na svetu, ne razume sploh ničesar (!). Živi avtomatično, brez zavesti kakor žaba v mlaki.« — Prav posebno krivična in smešna je Andrejeva trditve: »A prav takile Galetu urejajo ta svet, trde, da je ta svet najboljši med vsemi, ne puste nikomur da bi količkar zadikal, da bi se premaknil le za ped, so pravilo in avtoriteta, so življenje!« — Take besede iz ust mladeniča, ki se mora skrivati, da ne bo še tretjič zaprt in hoče ponovi zopet uiti čez mejo, pa ne vemo o njem ali je tihotopec ponarejalec denarja, anarhist ali protidržavni rovar, take besede so le bombastična demagogija...

V dramo med očetom in otroki — ker mati je tu čisto izjemno zmerom z očetom proti otrokom — pa je še stransko dejanje: afera med očetom in »teto« Emo. Deset let je družini na glavi ta zlobna, histerična ženska, ki ljubi le papagaja in mačko, a strahuje vsu hišo. Zato ker se nadeja Gale, da bo po nji bogato dedoval, saj je imela hiše v Avstriji! Njeni histerični napadi, njen pojav med odpiranjem skrivnostne skrinjice in njena smrt so posebno razburiljivi in dramatsko-teatralno efektni. Vsa afera ki se izkaže kot sleparija zlobnice, pa ima edini namen, da pokaže Galetu še v grši luči. Pred tridesetimi leti je bil zapeljal Emo, imel z njo otroka in jo nato zapustil. Sin Andrej očeta očetu ta stari greh »kot neodpušljiv zločin«. Mi pa smo si rekli: Bog mu je greh že davno odpustil, ker je prenašal takega satana deset let v svoji hiši ter je bil vrhu še osleparjen za obetano dediščino.

Avtor pravi, da je njegova drama zajeta iz Ljubljane in njene družbe, da gre v nji za plebejsko slovenskega — ljubljanskega — malomeščana, da naj bi bilo njegovo delo realistično, analitično in hkratu tudi sintetično podoba življenja v Ljubljani.

Meni se zdj dejanje povsem internacionalno, osebe brez izrazito slovenskega ali celo ljubljanskega značaja. Ako je drama v Ljubljani sploh mogoča, je prav gotovo izjemna, zato netipična. Da, ne dvomim, da so tudi tu Galet, Andrej, Pavli in Anke toda so tudi drugje in niso karakteristični za Ljubljano.

Niti zunanji popis ne zajema bistva. Dež, enolični šum vode v žlebu, dolgčas. Sneg z dežjem, blato... Ozke ulice... Vsi ljudje lajajo tu drug v drugega ko mokri umazani psi... Da, tu se človeku vse izpridi. Tu je vse tako potlačeno, okuženo od strahu in licemerstva... Eh, da, tu človeka temeljito pokvarja... In koliko je tihega, skritega kriminala po naših spodobnih stanovanjih!... Ali prav tako je tudi po avstrijskih, francoskih, laških in vseh provincialnih mestih.

V tem mračnem, nervoznem in neznoznem okolju je najlepši avtorjev optimistični, vedri in topli pogled na življenje. Andrej, ki je avtorjev govornik, pove marsikaj lepega, vzpodbudnega, naši mladini ko ristična.

Življenje je treba, da znaš zgrabiti, če hočeš kaj dobit od njega... V življenju si je treba vse izsiliti, toda treba je dati tudi samega sebe... Okoli nas je toliko življenja, toliko dogodkov! V zabji mlaki stojimo, pa kakšen svet se nam odpira, kakšne možnosti, kakšen čas! Samo iskati je treba, doživljati!... Dejanje, samoodločba, to je svoboda! In ta svoboda je radost, je ves smisel življenja. Življenje je dragocenost, je sreča — kljub vsemu!... Človek tudi v nesreči ne sme biti lahkomišeln. Zdrav človek ne sme obupati. Za pravega ni nikoli vse izgubljeno. Samo da samega sebe ne izgubiš samo za to gre! Ne, vsi ljudje niso grdi, zelo veliko lepih in dobrih ljudi je na svetu! I t. d.

Tudi v Ljubljani! In ni samo Galetov, Pavlov in Andrejev ter njihovega pekla. So tudi solnčne, dobre srečne rodbine, in

nad Ljubljano se boči čisto pravo italijansko nebo! V Ljubljani so tudi vedre plemenite rodbine, v katerih se mladi in stari razumejo ali se vsaj inteligentno spodobno kompromisno tolerirajo...

Preveč strastnih, a tudi dolgozevnih, zato skoro dolgočasnih debat je v ti dram, marsikaj se kakor v mino trikrat pove, kar bi učinkovalo močneje z jedrovito kratkočo, marsikaj je močno pretirano patetično, teatralno, kar bi bilo po n. pr. Wernerjevem vzgledu preprosto, res sodobno povedano učinkovitejše.

Toda Ivo Brnčić je s svojo resno literarno dramo podal dokaz, da je dramatik, da obvladuje tehniko, piše sočen jezik, ustvarja močne konflikte in riše žive polnokrvne ljudi. Njegova drama je zgrajena vzorno na istem prizorišču v vseh treh dejanjih, ki se odigrajo isti dan v par zaporednih urah. Brnčić je bolj mislec kot umetnik, a prav zato mu je zlasti mladina iskreno ploskala. Zel pa je pri vsej publiki resničen in močan uspeh in ovacije na rampi so bile prav tako prisrčno izražane, kakor po av-

torju prisrčno sprejete. Za uspeh si je pridobil polne zasluge režiser in inscenator ing. arh. B. Stupica, ki doživljajoče igra tudi Andreja, predvsem govorniško ulogo prevestvene važnosti. Posebno odličen je Jan kot pataloški Pavel, čisto realističen Gale Skrbinšek, ki je za take vloge edinstven, pa izborna označena in imenitno igrane ženske, bedna Ančka V. Juvanova in pošteno zlobna teta Ema M. Slavčeva, pa zatužljena žena Galetka Rakarjeva in hladno resolutna Stana Severjeva. Končno sta tu še dve epizodni ulogi igrani dovršeno: filister in tovariš pri cviku in taroku Potokar in zdravnik Bratina.

Izvrstna predstava, ki je trpela edino zaradi nekaterih dolgozevnosti v 1., deloma v 2., a največ v 3. dejanju proti zaključku, je našla mnogo priznanja in izzvala, kakor vsi Brnčićevi spisi, tudi po predstavi dokaj debat pro in contra. Jaz sem izkušal biti objektivni in avtorju vzdle omejitvam toplo čestitam. F. G.

Popularnost Rooseveltove soproge

Njeno ime se pojavlja v ameriških listih še pogosteje kakor ime Grete Garbo

Če je Frank Roosevelt najpogostejše imenovani mož v Ameriki, lahko mirno rečemo, da v tem pogledu tudi njegova soproga ne zaostaja za njim. Ime Eleanor Rooseveltove se pa pojavlja v ameriških listih najpogostejše izmed vseh ženskih imen, večkrat kakor ime Grete Garbo ali Katarine Hepburnove. Pri podjetnosti hollywoodskih ravnateljev propagande pa to že nekaj pomeni. Rooseveltova spada med ono vrsto žensk, ki stoji nekoč v senci slava svojih mož, ne da bi jih mogli zasenčiti. Nasprotno, vse kaže, da stopa baš Rooseveltova s svojim možem bolj v ospredje.



Slavni možje naše dobe se dele v tem pogledu v dve vrsti. Eni sploh niso ožene.

Kemični sestav stratosfere

Stratosfera je bila doslej kemično malo proučena, čeprav so se učenjaki zelo zanimali za njeno toploto, za električno energijo v nji itd. Ker v stratosferi ni zračnih tokov ali pa so vsaj zelo redki, lahko domnevamo, da se plini nabirajo po svoji gostoti v skladu z Daltonovim zakonom tako, kakor učinkuje na nje privlačnost zemlje. Zadnje čase sta proučevala to vprašanje prof. F. A. Paneth in dr. E. Gluckauf z Imperial College of Science and Technology. Sodelovala sta z meteorološkim zavodom letalskega ministrstva.

Najprej sta hotela ugotoviti, ali so višje zračne plasti res tako mirne. V ta namen sta analizirala mnogo vzorcev zraka iz stratosfere, ki sta jih dobila s pomočjo balonov. Tako sta ugotovila, da se do višine 20 km sestav zraka ne izpreminja in šele od 21 km dalje narašča relativna količina lažjega helija. To se ujema z analizami edinih dveh vzorcev stratosfernega zraka, ki so jih doalej prenesli na zemljo stratosferni letalci. Vzorec Profkoveja iz višine 19 km se nikakor ne razlikuje od normalnega zraka. V vzorec, ki sta ga prinesla ameriška vojaška letalca Stevenson in Anderson iz višine 22 km, je pa procentuelno nekaj manj kisika.

Posebne poskuse je delal zadnja leta tudi prof. Regener v Stuttgartu. V stratosfero do višine 30 km je spuščal registracijske

balončke. Regener je prepričan, da se razprostira na ozonu bogata plast zraka tako zvana ozonosfera med 20 in 35 km. Francoska raziskovalca A. Lepape in G. Colange sta ugotovila, da v različnih višinah stratosfere količina helija in neona mnogo bolj koleba, nego v troposferi in da je teh dveh plinov v večji višini vedno več. Iz tega se da sklepati, da so v višini nad 20 km zračne plasti res razmeroma mirne in da es klajado plini parojalno po svoji gostoti. Toda nikjer še ni bilo dokazano, da se kemični sestav izpreminja postopoma z naraščajočo oddaljenostjo od zemlje. Zato lahko domnevamo, da je zrak tudi v višjih plasteh podoben različnim izpremembam, ki odgo varjajo najbrž izpremembam vremena na zemlji.

Iz Kranja

Tudi telefon je bil pokvarjen. Ko je v ponedeljek zvečer strela udarila v cerkveni stolp in po mestu napravila polno škodo, tudi telefonu ni prizanesla. Po mestu je bilo pokvarjenih približno 60 telefonskih aparatov, kar smo naknadno ugotovili.

RAZLIČNI INTERESI

Povejte mi, gospodična, — pravi izletnik kmečkemu dekletu — ali so v tej vasi vsa dekleta tako lepa kakor vi? — Ne vem, gospod, jaz se zanimam samo za fante.

Hvala. Zbogom, gospod Morran. Milijonar se je hitro obrnil in odhitel nervozno v hotel. Bill Morran je pa obstal vse zamišljen in ozrl za njim. Kaj naj bi to pomenilo? Kaj neki je bilo v tem skrivnostnem svežnju?

Čez nekaj minut je vstopil tudi Bill v hotelsko restavracijo.

— No, strogo vzeto, me prav nič ne zanima, kaj to pomeni — vsekakor me je pa doletela sreča, da sem prišel v stik s Harrisom. In nehal je misliti na to.

Marsikateri občudujoč pogled krasnih, blabljivih ženskih oči je padel na visokega, elegantnega moža, ko je mirno stopal naprej, da bi si poiskal v restavraciji mesto.

Bill Morran je bil nedvomno lep mož. Visok in eleganten, izrazitega močnega obraza, lepo začrtanih energičnih ust in jasnih, inteligentnih oči.

Ne da bi se dal premotiti skrivnim občudujočim pogledom, uprtim vanj od vseh strani, je mirno naročil pijačo, in zdaj je sedel ter se poigraval s kozarcem, ko se je nenkrat presenečen zdrnil. Lepo dekle, ki jo je malo prej občudoval pred hotelom, je sedelo samo nekaj korakov od njega. — skupaj z milijonarjem Harrisom, navidez zatopljeno v zelo zanimiv pogovor.

Bill je sedel nekaj časa mirno in jo požiral z očmi. Zavedal se je, da to ni lepo, pa se ni mogel premagati. Sicer pa niti ona, niti Harris nista dvignila oči.

Bila sta preveč zatopljena v svoj pogovor.

Paul Hilsó:

Molčeči maščevalec

Roman

— Očarljiva! Bill Moran je gledal kakor očaran sloko dekle, ki je baš vstopila v vežo hotela Carlton. Zrl je za njo, dokler mu ni izginila izpred oči, potem se je pa nasmešnil in ponovil:

— Očarljiva! Hitro se je otresel presenečenja, odprl vrata in skočil na hodnik.

— Danes vas ne potrebujem več, lahko se vrnete domov, Jimme, — je dejal soferju, ki je široko nasmejan hvaležno priklimal in poglaval avto nazaj.

Bill Moran je bil, čeprav šele trideset let star, eden najznamenitejših in najuglednejših londonskih pravnikov. Podedoval je bil sto tisoč funtov po svojem očetu in bil je torej povsem neodvisen od zasluzka. In baš zato je menda toliko zaslužil. Zenske so mu bile doslej predmet, ki ga je bog ustvaril za zabavo in razvedrilo moških. Nobena ga še ni mogla navezati nase več kakor za teden dni. In zato je živel življenje bogatega mladega meščaka.

2 Bill Moran se je zasačil, kako pravi sam pri sebi z najprej navdušenjem:

— Ta je pa res očarljiva!

Baš je hotel stopiti za njo v hotel, ko se je naenkrat ustavil pred njim velik eleganten avto značke Rolls-Royce. Morran se je nehote ustavil in opazil znanega multimilionarja Harrisa, kako je izstopil iz avtomobila in odšel v hotel.

Bill je krenil mirno za njim.

Kar se je milijonar nemirno obrnil, kakor da hoče pogledati, če mu kdo sledi in pri tem je opazil mladega advokata. Brz se je ustavil in se obrnil k njemu:

— Advokat Bill Morran? — Da, poznava se že, — je začel hitro kakor da je ves zasopel.

— Štel sem si v veliko čast, gospod Harris.

Bill ga je prijazno pozdravil.

— Imenitno — torej se poznava.

Milijonar je brž potegnil iz žepa svojega suknjice s sveženj in ga nervozno podal Morranu, potem se je pa nemirno ozrl, če ju kdo opazuje.

— Veseli me, da sem vas srečal. Lahko mi storite veliko uslugo.

— Z največjim veseljem.

— Rad bi imel ta sveženj dobro spravljene, ker — tu se mu je zapletel jezik, — ker bi ga ne hotel vzeti tja, kamor sem namenjen. Bodite tako prijazni, vzemite in spravite ga začasno.

— Drage volje, gospod Harris — z največjim veseljem.

Bill je mirno vzel sveženj in ga potežkal v roki. Bill je čisto lahak.

Harris se je previdno ozrl, potem je pa brž nadaljeval:

— Bodite tako prijazni in ga takoj spravite.

Morran je spravil sveženj malomarno v žep.

— In še nekaj — Harris se je zopet ozrl — takoj mi morate dati častno besedo, da ne boste izročili tega svežnja nikomur drugemu, kakor meni osebno, čeprav bi ga kdo zahteval od vas v mojem imenu.

— Zgodila se bo vaša volja, gospod Harris.

Bill je vzel sveženj iz zunanega in ga spravil v notranji žep. Harrisova nervoznost je nehote učinkovala nanj.

— Vaša beseda?

Bill Morran je priklimal.

— Mojo besedo imate.

— Hvala.

Svar je začela Billa zanimati. V tej zagonetnosti in nervoznosti se je nedvomno skrivala tajna, Morran je bil že od nekdanj navdušen za vse skrivnostno.

Harris ga je prijel za roko.

— Ne povejte živj duši, da sem vam dal ta sveženj — to bo morda tudi za vas še najbolj varno, — je pripomnil s posebnim poudarkom.

Harris je baš hotel oditi, ko se je še enkrat obrnil k mlademu advokatu.

— Ponavljam, da pridem osebno po sveženj — zapomnite si dobro, osebno pridem ponj. Ste razumeli?

— Popolnoma.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“ L J U B L J A N A, KER BOSTE ZA MANJŠI DENAR IMELI LEPSI MODEL, ELEGANTNEJŠI KROJ KONGRESNI TRG 5 IN BOLJSO IZDELAVO.

Orejuje Jozep Zupancič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in tiskarstvo del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.